

2: MITÄ KIELTÄ SINÄ PUHUT?

Tämä tuokio on tarkoitettu perusopetuksen oppilaiden huoltajille.

TAVOITE JA SANASTO	TARVIKKEET
Tavoite: kerrata tuokiota 1 sekä oppia kertomaan, mitä kieltä puhuu/ei puhu ja ilmaisemaan tulkin tarve. Fraasit: Mitä kieltä sinä puhut? Minä puhun arabiaa. Minä en puhu suomea. Tarvitsen tulkin. (Puhutko suomea? Puhun/En puhu.) Huomioi: Jos oppijoiden puhumat kielet ovat tiedossa, käyttäkää vain niitä. Jos harjoitusten 1 ja 2 fraasit "Minä puhun" ja "Minä en puhu" oppiminen vie aikaa, harjoitelkaa vain niitä ja tehkää harjoitukset 3 ja 4 seuraavalla kerralla. Käytä kielestä samaa termiä kuin oppija: Jos oppija sanoo daria, käytä dari-sanaa hänen kohdallaan. Ota opetuskuva 13 (turkkia) aina mukaan, jotta sanat <i>turkkia</i> ja <i>tulkkia</i> alkavat erottua.	Valmistele: • maalarinteippiä ja tussi nimilappuihin • tulosta käsikirjoitus ja sanastomonisteet • tulosta opetuskuvat yksipuolisina ja leikkaa ne • sanakirja (tai muu esine) apuohjaajalle eli puhuvalle sanakirjalle • Toisto-kyltti Opetuskuvat: 1. Minä puhun 2. Minä en puhu 3. Mitä kieltä sinä puhut? 4. Tarvitsen tulkin. 5. arabiaa 6. kurmandžia 7. sorania 8. sinhalaa 9. filippinoa 10. persiaa/daria 11. englantia 12. albaniaa 13. turkkia 14. hindiä 15. fulania 16. jorubaa 17. venäjää 18. ukrainaa 19. amharaa 20. romanian 21. kiinaa 22. nepalia 23. gandaa/lugandaa 24. urdua 25. khmeriä 26. suomea 27. somaliaa 28. vietnamia 29. igboa 30. malajalamia 31. bengalia 32. twitä/akania 33. kirgiisiä

ESITTÄYTYMINEN, TUOKION ALOITUS JA TAVOITTEET

Istukaa piiriin, ohjaajat istuvat vierekkäin. Näytä Toisto-kylttiä ja sano: "Hei, tervetuloa! Nyt meillä on Toisto". Näytä sitten kuvia 1 ja 26 ja jatka: "Tänään opimme sanomaan 'Minä puhun suomea'".

Kerratkaa oman nimen kertominen (tuokiosta 1). Osoita nimilappuasi ja sano "Minun nimi on", pyydä oppijoita toistamaan muutaman kerran. Osoita sitten nimilappuasi ja sano oma nimesi kertoen "Minun nimi n...". Kysy sitten apuohjaajalta "Mikä sinun nimi on?". Apuohjaaja kertoo nimensä omaa nimilap-

puaan osoittaen. Kysy jokaiselta oppilaalta vuorotellen "Mikä sinun nimi on?". Jokainen oppija esittelee itsensä ja saa nimilapun.

SANASTON MALLINNUS

Näytä ja sano ensin opetuskuvat 1-4 yksitellen. Toisella kierroksella apuohjaaja toistaa ensin, sitten oppijat toistavat. Tämän jälkeen ota esille opetuskuvat kielistä (5-33 tai valitsemasi kielet) ja esitele ne rauhallisesti sanoen muodossa *suomea, nepalia, igboa...*

Apuohjaaja osoittaa sinulle tuntemansa kielet sanomalla esimerkiksi "Minun kieli". Reagoi tähän sanomalla "Hyvä!". Toimi samalla tavalla, jos oppijat osoittavat sanoin tai elein tunnistavansa sanomasi kielen. Ota oppijoiden tunnistamat kielet toiselle kierrokselle. Näytä ja sano yksi kuva kerrallaan, pyydä apuohjaajaa toistamaan ensin ja oppijoita toistamaan sen jälkeen. Käykää näin yhdessä toistaen kaikki kuvat läpi. Muista kehua oppijoita.

PUHUVAN SANAKIRJAN ESITTELY

Apuohjaajan eli puhuvan sanakirjan mallintaminen on tehtävä huolellisesti ja riittävän monta kertaa, jotta sen käyttö tulee kaikille oppijoille tutuksi. Puhuvan sanakirjan käyttäminen esitellään joka tuokiossa, mutta erityisen huolellisesti ensimmäisillä kerroilla ja jos ryhmään tulee uusia oppijoita.

Ota kaikki tuokion opetuskuvat pinoon itsellesi. Apuohjaaja seisoo viistosti takanasi sanakirja tms. esille ojennettuna. Katso ja näytä oppilaille ensimmäistä opetuskuvaa ja sano kuvan sana tai fraasi. Seuraavan kuvan kohdalla aloita sanoa sanan/fraasin alku ja esitä, että et muista loppua. Kosketa apuohjaajan kädessä olevaa esinettä sen merkiksi, että tarvitset apua. Apuohjaaja auttaa tavallisella puheäänellä ja sanoo kuvan sanan/fraasin kokonaan. Toista vielä se, mitä apuohjaaja sanoi. Näyttäkää avun pyytäminen toisen kerran uudella kuvalla. Osoita sitten apuohjaajaa ja sano: "Hänen nimi on....", kosketa apuohjaajan kädessä olevaa esinettä ja jatka apuohjaajan nimeä käyttäen "...auttaa".

HARJOITUS 1: Minä puhun suomea

Tässä harjoituksessa käytetään vain opetuskuvaa 1 sekä valittuja kuvia kielistä. Näytä opetuskuvaa 1 ja sano elehtien "Minä puhun". Apuohjaaja toistaa ensin, sitten pyydä oppijoita toistamaan. Käykää tämä läpi muutaman kerran. Jätä kuva 1 itsellesi.

Näytä ja sano sitten tuokioon valitut kielet yksi kerrallaan, apuohjaaja ja oppijat toistavat, ja laita samalla opetuskuvat lattialle tai piirin keskellä olevalle pöydälle niin, että kaikki näkevät ne. Näytä sitten kuvaa 1, sano "Minä puhun" ja näytä lattialla olevaa opetuskuvaa suomea ja sano "suomea". Sano sitten koko fraasi "Minä puhun suomea". Pyydä apuohjaajaa ja oppijoita toistamaan.

Anna apuohjaajalle opetuskuva 1. Hän valitsee opetuskuvista jonkin toisen kielen ja sanoo kuvien mukaisesti ensin osissa "Minä puhun" ja sitten esimerkiksi "englantia". Sitten apuohjaaja sanoo kerralla koko fraasin "Minä puhun englantia". Oppijat toistavat. Apuohjaaja ojentaa opetuskuvan 1 seuraavana vuorossa olevalle oppijalle ja siirtyy itse puhuvaksi sanakirjaksi. Oppija sanoo oman valintansa mukaisesti, mitä kieltä tai kieliä hän puhuu. Muista kehua oppijoita.

Käydään näin läpi koko piiri, mielellään kaksi kertaa. Puhuva sanakirja auttaa tarvittaessa mutta vain silloin, jos oppija itse pyytää apua. Jättäkää kielten opetuskuvat paikoilleen lattialle tai pöydälle.

HARJOITUS 2: Minä en puhu turkkia

Tässä harjoituksessa käytetään opetuskuvaa 2. Näytä kuvaa 2, pudistele päätäsi ja sano "Minä en puhu". Sano sama vielä uudelleen, apuohjaaja ja oppijat toistavat muutaman kerran. Näytä sitten jokin opetuskuva kielestä, jota et puhu. Sano fraasi sitten kokonaan esimerkiksi "Minä en puhu arabiaa". Apuohjaaja ja oppijat toistavat. Sitten anna opetuskuva 2 apuohjaajalle. Apuohjaaja sanoo samalla tavalla valitsemansa kielen mukaisesti. Apuohjaaja antaa kuvan 2 vuorossa seuraavana olevalle oppijalle ja siirtyy puhuvaksi sanakirjaksi. Oppijat saavat vuorollaan kertoa, mitä kieltä tai kieliä he eivät puhu. Käydään mielellään kaksi kierrosta. Muista kehua oppijoita.

HARJOITUS 3: Mitä kieltä sinä puhut?

Ota opetuskuva 3 (Mitä kieltä sinä puhut?) ja anna apuohjaajalle kuva 1. Näytä kuvaa 3 ja sano "Mitä kieltä sinä puhut?" muutaman kerran, apuohjaaja ja oppijat toistavat. Kysy sitten apuohjaajalta "Mitä kieltä sinä puhut?". Oppijat toistavat. Apuohjaaja näyttää kuvaa 1 ja vastaa "Minä puhun..."

Vaihtakaa apuohjaajan kanssa kuvia. Apuohjaaja kysyy sinulta "Mitä kieltä sinä puhut?, oppijat toistavat. Vastaa kysymykseen. Sitten apuohjaaja antaa sinulle kuvan 3 ja siirtyy puhuvaksi sanakirjaksi. Kysy kysymys seuraavalta oppijalta. Kun hän on vastannut, anna hänelle opetuskuva 3 ja kehoita häntä sanomalla "Kysy!" kysymään kysymys vieressään olevalta oppijalta. Käydään kierros niin, että jokainen saa kysyä ja vastata. Toinen kierros voidaan tehdä vastaussuuntaa muuttaen. Muista kehua oppijoita.

Voitte käydä myös yhden kierroksen niin, että kysymyksen jälkeen vastaatte sekä "Minä puhun..." että "Minä en puhu" -vastauksilla. Voitte käyttää vastauksen apuna opetuskuvia 1 ja 2.

HARJOITUS 4: En puhu suomea. Tarvitsen tulkin.

Näytä oppijoille opetuskuvaa 2 sekä suomen kieltä esittävää kuvaa 26. Sano "Minä en puhu suomea", apuohjaaja ja oppijat toistavat. Näytä sitten opetuskuvaa 4 ja sano "Tarvitsen tulkin". Näytä ja sano toisen kerran. Apuohjaaja ja oppijat toistavat muutaman kerran.

Anna apuohjaajalle opetuskuvat 2 ja 4. Aloita puhumaan apuohjaajalle suomea tavallisella puheäänellä ja -nopeudella esimerkiksi "Hei, onpa kiva nähdä. Mitä sinulle kuuluu? Nyt onkin tosi kiva ilma...". (Puhua voi esimerkiksi säähän sopivasta vaatetuksesta, pohdiskella viikon ruokalistaa tai valita jonkin muun neutraalin aiheen.) Apuohjaaja keskeyttää heti puheesi kuvia 2 ja 4 näyttäen ja sanoen "Minä en puhu suomea. Tarvitsen tulkin", oppijat toistavat. Mallintakaa sama vielä rooleja vaihtaen.

Apuohjaaja siirtyy puhuvaksi sanakirjaksi. Anna seuraavalle oppijalle opetuskuvat 2 ja 4. Puhu jokaiselle oppijalle vuorollaan jotain arkista asiaa rauhallisesti suomeksi ja he saavat keskeyttää sinut sanoen "Minä en puhua suomea. Tarvitsen tulkin". Kiitä ja kehu oppijoita joka kerta, kun he keskeyttävät sinut.

(LISÄTEHTÄVÄ: Puhutko suomea?)

Tarvitset tuokiossa harjoitellut opetuskuvat kielistä. Harjoitelkaa kysymystä "Puhutko...?". Näytä suomen kielen kuvaa ja sano "Puhutko suomea?". Apuohjaaja toistaa ensin, sitten oppijat. Kysy nyt kysymys apuohjaajalta. Apuohjaaja näyttää peukaloa ylös päin ja vastaa "Puhun", pyydä oppijoita toistamaan. Näytä sitten esimerkiksi arabian opetuskuvaa ja kysy apuohjaajalta "Puhutko arabiaa?", apuohjaaja ja oppijat toistavat kysymyksen. Apuohjaaja vastaa peukaloa alaspäin näyttäen "En puhu", oppijat toistavat vastauksen. Kysy kysymys oppijoilta eri kielten opetuskuvia vaihdellen.

Näytä sitten apuohjaajalle jotain kielen opetuskuvaa ja pyydä häntä kysymään kysymys vieressään istuvalta oppijalta. Kun oppija on vastannut, apuohjaaja siirtyy puhuvaksi sanakirjaksi ja vastausvuorossa ollut oppija kysyy näyttämäsi kuvan mukaisesti vieressään olevalta oppijalta. Kaikki saavat vuorotellen kysyä ja vastata opetuskuvien mukaisten kielten puhumisesta.

TUOKION LOPETUS

Jaa oppijoille sanastomonisteet. Näytä ja sano kaikki harjoitellut opetuskuvat vielä kerran monisteesta ja toistakaa ne yhdessä. Kehu oppijoita ja sano heille: "Kiitos, hyvin tehty!".

